

רְשִׁימָא קְדִישָׁא יְרַשְׁמוּן לִיה בְּנֵי בְּשָׂרְהוֹן, אַנְתָּ תְּזַדְּרָן תְּזַדְּרָן תְּזַדְּרָן אמר לו הקב"ה, חייר, בכל מקום שבני ירשמו רושם זה בבשרם שיעשו ברית מילה אתה תזדמן שם, ופּוֹמָא דְאַסְהִיד דְיִשְׂרָאֵל עָזְבוּ, הוּא יִסְהִיד דְיִשְׂרָאֵל מְקַיְיֵמִין הֵאֵי קַיְיֵמָא והפה שהעיד שישראל עזבו את הברית, הוא יעיד שישראל מקיימים את הברית. ואומר הרמ"ק, א"ת מה תועלת יש בעדות זאת, י"ל כמו שכאשר מליצים רע נמשך הזיק, כן ע"י עדות זאת אליהו מלמד סניגוריא על עם ישראל, הקב"ה מתמלא עליהם ברחמים וחס עליהם. וְהָא תְּנִינָן והרי למדנו, עַל מָה אֶתְעַנְשׂ אֱלֹהֵינוּ קַמֵּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל דְּאָמַר דְּלְטוֹרָא עַל בְּנוֹי על מה נענש אליהו לפני הקב"ה, על שאמר לשוה"ר על בני ישראל, וכמו שכשקטרג נמשך מזה עונש, כן כאשר יסגור יימשך לו ולעולם טובה וברכה.

אַדְהֵכִי הָוָה אֶתִּי נְהוֹרָא דְיוֹמָא, וְהוּוּ אֲמַרִי מְלִי דְאוֹרֵייתָא בין כך ובין כך כשגמר רבי אבא לדרוש, האיר היום שהיו אומרים דברי תורה מחצות עד הבוקר. קָמוּ לְמִיזַל עמדו ללכת רבי אבא ורבי יעקב. אָמַר לִיה תְּהוּא גְבָרָא, בְּמָה דְעַסְקִיתוּ בְּהֵאֵי לִילִיָא, אֲשֻׁלִּימוּ אמר להם בעל הבית, באותו לימוד שעסקתם בזאת הלילה שהקב"ה כיוון אתכם ללמוד בענין מצות המילה, עתה השלימו המצוה. אֲמַרִי מַאי הוּא אמרו לו מה ענין השלמת המצוה שאמרת? אָמַר לְהוּ דְתַחְמוּן לְמַחַר אֲנַפּוּי דְמַרְיָה דְקַיְיֵמָא אמר להם בעה"ב שתראו למחר את פני בעל הברית כלומר את אליהו הנביא זכ"ל, דְהָא דְבֵיתָאֵי פְעָאֵת פְּעוֹתָא דָא מְנַיְיכוּ שהרי בעלת הבית הרומזת לשכינה, מבקשת הבקשה

הלימוד היומי

לע"נ ר' אהרון בן חנה ורינה בת פרחא ז"ל למשפ' בן שעיה

הזאת מכם. וְגִזַּר קִיּוּמָא דְּבְרֵי דְּאַתְיִילִיד לִי, לְמַחַר לִיהוּי
הַלּוּלָא דִּילֵיהּ כִּי הִבְרִית מִילָה שֶׁל בְּנֵי שְׁנוּלַד לִי, לְמַחַר תְּהִיָּה הַשְּׂמֵחָה שְׁלוֹ,
כְּלוּמַר הַמְתִּינוּ עוֹד יוֹם אֶחָד, שֶׁהַלִּילָה הַזֹּאת יִהְיֶה לוֹ הַשְּׂמֵחָה שְׁנִקְרָאת "בְּרִית יִצְחָק".
אָמַר רַבִּי אֲבָא, הָאִי בְּעוּתָא דְּמִצְוָה אִיהוּ וְלְמַחְמֵי
אֲפִי שְׂכִינְתָא נִיתִיב. זו בקשה של מצוה היא ולראות פני השכינה נשב
ונמתין כאן עד למחר.

אֲוֹרֵיכוּ כֹּל הַהוּא יוּמָא הַמְתִּינוּ שֶׁם כֹּל אוֹתוֹ הַיּוֹם כְּדֵי לִהְיוֹת לְמַחַר
בַּיּוֹם הַמִּילָה (דף צג ע"ב). בְּהַהוּא לִילֵיא בְּאוֹתוֹ לֵיל הִבְרִית,
כְּנִשׁ הַהוּא גִבְרָא כֹּל אֲנּוּן רְחִימוּי אִסְף אוֹתוֹ הָאִישׁ אֶת כֹּל אוֹהֲבָיו
כְּדֵי שִׁלְמָדוֹ תוֹרָה שִׁיְהִיָּה הִילַד צְדִיק, וְכֹל הַהוּא לִילֵיא אֲשֶׁתְּדָלוּ
בְּאוֹרֵייתָא וְלֹא הָוָה מֵאן דְּנִיִּים וְכֹל אוֹתוֹ הִלִּילָה הַשְּׁתַדְּלוּ מֵאֵד
בְּתוֹרָה וְלֹא הִיָּה מִי שִׁישָׁן. אָמַר לְהוּ הַהוּא גִבְרָא אִמַר לְהֵם אוֹתוֹ הָאִישׁ
בְּעַה"ב, בְּמָטוֹ מְנַיִכוּ, כֹּל חַד וְחַד לִימָא מְלָה חֲדָתָא
דְּאוֹרֵייתָא בְּבִקְשָׁה מְכַם, כֹּל אֶחָד וְאֶחָד מְכַם יֹאמַר אִיזָה דְּבַר תוֹרָה וְחִידוּשׁ אֶחָד
בְּתוֹרָה שִׁיְהִיָּה סִימָן טוֹב לִילַד הַנוּלַד.

דורש על הפסוק בפרוע פרעות בישראל וכו', כי אם עם ישראל לא יהיו
מקיימים מצוות פריעה נחשב כאילו לא מלו, ואם לא מלים יש גזירות ופרעות
בעם ישראל ח"ו, ולכן דבורה אמרה להם תעשו פריעה ותנצחו את אויביכם.

פְּתַח חַד (רַבִּי אֲבָא) וְאָמַר פִּתַּח אֶחָד הַחֲכָמִים לְפָרֵשׁ הַפְּסוּק (שׁוֹפְטִים ה)
בְּפָרוּעַ פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהַתְנַדָּב עִם בְּרָכוּ

הלימוד היומי

לע"נ ר' אהרון בן חנה ורינה בת פרחא ז"ל למשפ' בן שעיה

יְהוָה. וּשְׂוֹאֵל מַאי קָא חָמוּ דְבוּרָה וּבְרַק דְּפִתְחוּ בְּהַאי קָרָא
 מַה רָאוּ דְבוּרָה וּבְרַק שְׁפִתְחוּ אֵת הַשִּׁירָה בַּפֶּסֶק זֶה? הֲיָה לְהֵם לְהַתְחִיל הַשִּׁירָה
 בְּנֶס שְׁנַעֲשֶׂה בַּמְּפֶלֶת סִיסְרָא וְלֹא בַּעֲנִין פְּרִיעַת הַבְּרִית. אֲלָא הָכִי תַּנְיִנָן אֲלֵא
 כִּךְ לְמַדְנֹו, לֵית עֲלָמָא מִתְקַיְימָא אֲלָא עַל הַאי בְּרִית שְׁאִין
 הָעוֹלָם מִתְקַיִּים אֲלֵא עַל בְּרִית מִילָה, וּכְיוֹן שְׁבוּמֵן סִיסְרָא לֹא שְׁמַרוּ אֵת מִצְוֹת הַפְּרִיעָה
 שְׁלֹטוּ בָּהֶם הָאוּמוֹת, וְלִכֵּן הִתְחִילוּ בַּמִּצְוָה זֹו, דְּכָתִיב, (יִרְמִיָּה לֵג) אִם לֹא
 בְּרִיתִי יוֹזֵם וְלֵילָה וְגו' חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שְׁמַתִּי, פִּי דְּהָא
 שְׁמַיָּא וְאַרְעָא עַל דָּא קַיְימִין שְׁהַרִי הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ עוֹמְדִים עַל מִצְוֹת
 בְּרִית הַמִּילָה. בְּגִין כֵּן, כָּל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל מְקַיְימִין הַאי
 בְּרִית, נְפוּסֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא קַיְימִין בְּקַיּוּמֵיהוּ וּמִשׁוּם כִּךְ
 כָּל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל מְקַיְימִים מִצְוֹת בְּרִית מִילָה, חוֹקֵי שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שְׁהֵם מִטֵּר הַשְּׁמַיִם וַיְבוּל
 הָאָרֶץ מִתְקַיְימִים וְעוֹמְדִים כְּדַרְכֵּם, וְכָל זְמַנָּא דְּחַס וְשָׁלוֹם יִשְׂרָאֵל
 מְבַטְלִין הַאי בְּרִית, שְׁמַיָּא וְאַרְעָא לֹא מִתְקַיְימִין וְכָל
 זְמַן שִׁישְׂרָאֵל חָזִי מְבַטְלִים אֵת הַבְּרִית, שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא מִתְקַיְימִים, וּבְרַכָּאן לֹא
 מִשְׁתַּכְּחִין בְּעֲלָמָא וְאִין הַבְּרִית וְהַשְּׁפַע נְמַצְאִים בְּעוֹלָם, וְהַעֲדַר הַבְּרִית גּוֹרֵם
 הַכְּנַעַת הַקְּדוּשָׁה וְהַגְּבוּרָה הַקְּלִיפּוֹת, וְאִזּוֹ אוֹמוֹת הָעוֹלָם שׁוֹלְטִים, וְלִכֵּן הִתְחִילוּ אֵת הַשִּׁירָה
 בַּעֲנִין בִּישׁוּל מִצְוֹת הַפְּרִיעָה כִּי אִזּוֹ שְׁלֹטוֹ אוֹמוֹת הָעוֹלָם.

תָּא חָזִי בָּא וְרָאָה, לָא שְׁלִיטוּ שְׂאָר עַמִּין עַל יִשְׂרָאֵל אֲלָא
 כִּד בְּטִילוּ מְנַיְיָהוּ קַיְימָא דָּא שְׁלֹא שְׁלֹטוּ שְׂאָר אוֹמוֹת הָעוֹלָם
 עַל יִשְׂרָאֵל אֲלֵא כַּאֲשֶׁר בְּטִלוּ מֵהֶם אֵת הַבְּרִית, כִּי כַּאֲשֶׁר מְנִיחִים הָעֵרְלָה עַל בְּשָׂרָם אִזּוֹ
 הֵם מְשׁוּעֵבְדִים לְכוּחוֹת הַסָּ"א, כִּי בְּכִרְיַת הָעֵרְלָה מִתְּגַלָּה אוֹת י' שְׁהִיא בַּחֲנִינָת הָעֵטְרָה

הַלִּימוּד הַיּוֹכֵי

לְעֵינֵי ר' אַהֲרֹן בֶּן חֲנָה וְרִינָה בַת פֶּרְחָה ז"ל לְמִשְׁפַּחַת בֶּן שַׁעֲיָה

ונעשה בברית שם שד"י. ומה בִּפְטִילוֹ מְנַיִהוּ ומה ביטלו מהם, שח"ו לומר
 שלא היו מלים כלל. דָּלָא אֶתְפָּרְעוּ וְלֹא אֶתְנַלְיִין אלא, שהיו מלים
 אבל לא היו פורעים, ולא נתגלתה העטרה אות י'. וְעַל דָּא פְּתִיב וַיַּעֲזֹבוּ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יְהוָה וּגְו' וַיִּמְכְּרוּ אוֹתָם בְּיַד סִיסְרָא,
 פ' וַיַּעֲזֹבוּ אֶת יְהוָה מִפֶּשַׁע דְּהֵיִינוּ אות של ברית מילה שהיא בח' גילוי
 העטרה אות י', הכוללת כל השם הנרשם בברית. עַד דְּאֵתַת דְּבוּרָה
 וְאֶתְנַדְּבַת לְכָל יִשְׂרָאֵל בְּמַלְהָ דָּא עד שבאה דבורה הנביאה
 והתנדבה עצמה לעם ישראל לתקן דבר זה, שאמרה להם עד שלא יעשו מצות פריעה
 לא ינצחו את האויבים, כְּדִין אֶתְפְּנְעוּ שְׁנַאיְהוּן תְּחוֹתֵיהוּ כִּי ע"י
 מצות הפריעה נכנעו שונאיהם של ישראל תחתיהם, ולכן התחילו דבורה וברק בפסוק זה
 בפרוע פרעות בישראל.

וְהֵיִנוּ דְתַנִּינָן וזה מה שלמדנו, דְּאָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לַיהוֹשֻׁעַ שאמר הקב"ה ליהושע, וְכִי יִשְׂרָאֵל אֶטְיִימוּן
 אַנּוּן וְלֹא אֶתְפָּרְעוּ וְלֹא אֶתְנַלְיִיא והרי לפניך שעם ישראל עדיין
 אטומים וסתומים שלא עשו פריעה ולא נתגלה בשר העטרה וְלֹא קִיִּימוּן
 קִיִּימָא דִּילֵי ונחשב שלא קיימו כלל ועיקר את מצות המילה שלי, כמ"ש מל ולא
 פרע כאילו לא מל, וְאֵת בְּעֵי לְאֶעְלָא לְהוּ לְאֶרְעָא וְלֹא־כִנְעָא
 שְׁנַאיְהוּן ואתה רוצה להכניסם לארץ ישראל ולהכניע שונאיהם? אי אפשר, כי לא
 ינצחו את אויביהם כל זמן שלא עשו פריעה. ולכן (יהושע ה) שׁוּב מִזֶּל אֶת
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנִית שהיא הפריעה לאחר המילה. וְעַד דְּאֶתְפָּרְעוּ
 וְאֶתְנַלְיִיא הֵאֵי בְּרִית, לָא עָאֵלוּ לְאֶרְעָא וְלֹא אֶתְפְּנְעוּ

הלימוד היומי

לע"נ ר' אהרון בן חנה ורינה בת פרחת ז"ל למשפ' בן שיעיה